

Informasjon om smittsom hjernehinnebetennelse

Hva er smittsom hjernehinnebetennelse (meningokokksykdom)?

Sykdommen skyldes meningokokkbakterier. Det finnes ulike typer av sykdomsfremkallende meningokokkbakterier. De vanligste kalles A, C, W, Y og B. Friske personer kan ha meningokokker i halsen uten å vite om det. Få av disse blir syke, men de kan smitte andre.

Hos enkelte smittede kommer bakteriene over i blodet. Derfra kan bakteriene finne veien til hinnen rundt hjernen og gi hjernehinnebetennelse. Andre ganger kan bakteriene formere seg i blodet (blodforgiftning) og skade viktige organer. Sykdommen utvikler seg ofte raskt, og rundt 10 % av de som får sykdommen, dør.

ILLUSTRASJONSFOTO: COLOURBOX

Hvorfor er ungdom spesielt utsatt?

Friske ungdommer har oftere meningokokker i halsen enn andre. En forklaring kan være at de er mer utsatt for smitte på grunn av tett samvær med andre, festing med høyt alkoholforbruk og lite søvn. Siden sykdommen utvikler seg raskt er det svært viktig å komme tidlig til sykehusbehandling. Fyllesyke, utmattelse og meningokokksykdom kan likne på hverandre. Ta ansvar for hverandre dersom du tror noen av vennene dine kan være syke, særlig hvis de er «sløve» (har redusert bevissthet).

Hvordan kan man beskytte seg?

Risikoen for å utvikle meningokokksykdom er lavere hvis du ikke deler flasker og glass med andre, får nok søvn, har et lavt alkoholforbruk og unngår røyking eller passiv røyking. Det er også mulig å vaksinere seg. Folkehelseinstituttet anbefaler at ungdom i alderen 16–19 år vurderer å vaksinere seg mot meningokokk A+C+W+Y-sykdom (med éndose-vaksinen Menveo® eller Nimenrix®). De siste fem årene har det vært 22 sykdomstilfeller som kunne vært forebygget med slik vaksine i denne aldersgruppen.

Fra 2014 er det også tilgjengelig en todose-vaksine som beskytter mot meningokokk B-sykdom (Bexsero®). De siste fem årene har det bare vært fem tilfeller som kunne vært forebygget med slik vaksine i aldersgruppen 16–19 år i Norge. Risikoen for meningokokk- B sykdom er for tiden så lav at Folkehelseinstituttet først og fremst anbefaler Bexsero® til personer med visse immunsviktilstander. Ta kontakt med fastlegen din hvis du tror at dette gjelder deg.

Når bør eventuell vaksine tas?

Etter vaksinasjon tar det omtrent to uker før vaksinen gir beskyttelse. Ungdom som skal delta i russefeiring anbefales å vaksinere seg i god tid før feiringen begynner. Beskyttelsen varer i flere år, slik at vaksinasjon tidlig i videregående skole vil gi beskyttelse i russetiden. Som ved annen vaksinasjon kan disse vaksinene gi bivirkninger hos noen. De vanligste bivirkningene er rødhet og ømhet på stikkstedet og uvelfølelse med hodepine eller kvalme.

Hva koster vaksinene?

Vaksinene må, på lik linje med andre vaksiner som ikke tilbys i barnevaksinasjonsprogrammet, betales av den enkelte. Vaksinen kan settes av fastlege, helsesøster eller på vaksinasjonsklinikk. Menveo® eller Nimenrix® koster ca kr 400 og Bexsero® koster ca kr 850 per dose inkludert MVA og legemiddelavgift. I tillegg kan det komme et gebyr på å få satt vaksinen.